

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Львівський торговельно-економічний університет
Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України
ВПГО «Спілки аудиторів України»
Аудиторська компанія ТОВ «Варіанта»
Державна вища техніко-економічна школа
ім. Броніслава Маркевича в Ярославі (Польща)
Вища школа економіки і менеджменту в публічному
адмініструванні у Братиславі (Словаччина)**

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО - АНАЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ В
УПРАВЛІННІ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»**

**МАТЕРІАЛИ ХІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ - КОНФЕРЕНЦІЇ**

**26 жовтня 2023 року
Мукачево**

УДК 657:658
A43

Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю: Матеріали XI Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції, 26 жовтня 2023 р., м. Мукачево. – 393 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції «Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю», в яких розглядаються методологічні, методичні та практичні засади обліку, аналізу та аудиту в контексті розвитку економічної науки та практики. Окреслено коло проблем і запропоновані пропозиції щодо покращення змісту і якості обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю будуть цікавими і корисними для науковців і практиків усіх галузей економіки.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № 9 від 23 листопада 2023 р.)

Проскура В.Ф., Модніков А.Ю.	265
ОСНОВНІ ЕТАПИ ПРОЦЕСУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА ЗА УМОВ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА	
Проскура В.Ф., Єрмак І.С.	267
ЧИННИКИ ТА КОНЦЕПЦІЇ ФОРМУВАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Процишин О.Р.	270
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР	
Пугачевська К.Й., Яковлєв М.Г.	272
СВІТОВИЙ ДОСВІД ПОВОЄННОЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ МІСТ	
Рибчук А.В.	274
ІНФРАСТРУКТУРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ	
Росола У.В., Волкова А.О.	276
ПРОБЛЕМИ ВИРОБНИКІВ АГРАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ У ВІЙСЬКОВИЙ ЧАС	
Росола У.В., Русин О.П.	277
ФІНАНСОВІ НАСЛІДКИ ВІЙНИ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ	
Росола У.В., Фекете Є.В.	279
ПРОБЛЕМИ БЕЗРОБІТТЯ МОЛОДІ В УКРАЇНІ У СУЧАСНИХ УМОВАХ	
Росола У.В., Якубишин Є.М.	281
АКТИВІЗАЦІЯ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
Русин О.П., Пугачевська К.Й.	282
ТРАЕКТОРІЇ РОЗВИТКУ ТОРГІВЛІ В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	
Рябуха О.О.	284
ВПЛИВ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ НА ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РЕГІОНУ	
Садула Л.М., Горбей Т.Г.	286
УПРАВЛІННЯ КОМПЛЕКСОМ МАРКЕТИНГУ У ПІДПРИЄМСТВАХ СФЕРИ ПОСЛУГ	
Следзь С.Ю.	288
ПРОБЛЕМИ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ РЕГІОНУ	
Стегней М.І., Гринчак І.В., Мейсар Б.А.	290
КОНКУРЕНТНИЙ РОЗВИТОК ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНОГО БІЗНЕСУ	
Стегней М.І., Неймет В.В., Михальчинець Н.О.	292
РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	

4. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство : монографія / В. М. Геєць, М. О. Кизим, Т. С. Клебанова, О. І. Черняк ; за ред. В. М. Гейця. Х. : ВД «ІНЖЕК», 2006. 240 с.

5. Основи економічної безпеки: [підручник] / О. М. Бандурка, В. Є. Духов, К. Я. Петрова, М. Черняков. Харків : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ., 2003. 236 с.

6. Прус Н. В. Система економічної безпеки підприємства. Поняття, сутність, принципи. Глобальні та національні проблеми економіки. 2014. Вип. 2. С. 675–679.

Проскура В.Ф.

д-р. екон. наук, , професор, професор кафедри менеджменту,
управління економічними процесами та туризму,

Єрмак І.С.,

здобувач вищої освіти ОС «Магістр»,
Мукачівського державного університету

ЧИННИКИ ТА КОНЦЕПЦІЇ ФОРМУВАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сільськогосподарське виробництво має низку особливостей, які накладають свій відбиток на структуру формування та використання ресурсного потенціалу. Зокрема, виробничі відносини тут мають суттєві відмінності від інших видів економічної діяльності, оскільки вони обумовлені дією природних факторів. Саме вони є однією з причин порівняно низького рівня концентрації сільськогосподарського виробництва, неможливості його монополізації, відносно високого ризику господарської діяльності.

Галузь землеробства має сезонний характер і сільськогосподарські підприємства одержують нерівномірний вихід продукції, скоригований погодними умовами.

Земля тут виступає, як найважливіша продуктивна сила, основа сільськогосподарського виробництва. Як зазначають дослідники, то земля служить предметом праці, оскільки на неї спрямовані дії та зусилля людини. Одночасно земля є знаряддям праці, коли людина використовує або змінює її фізичні, хімічні, біологічні властивості [5].

Земля – це ресурс створений природою та на відміну інших ресурсів, що використовуються людиною в сільському господарстві, має суттєві особливості. Зокрема, як природний ресурс, земля не є результатом праці людини, отже не має вартості, в основі якої лежать витрати праці. Водночас земля в умовах ринкової економіки за її відкритої купівлі-продажу повинна мати ціну та переносити її на вартість продукції в розмірі процента капіталізації.

Площа землі обмежена природою та її не можна вільно відтворити. Йдеться не так про обмеженість поверхні суші, а про земельні ресурси, що мають певну родючістю та умовами для ведення сільськогосподарського виробництва. У

сільськогосподарських підприємствах сільськогосподарські угіддя зазнають руйнувань, внаслідок ерозії, хижацького використання чи навпаки – покращуються за рахунок проведення меліорації, осушення боліт, розкислення та ін.

Обмеженість території земельних ресурсів сільськогосподарського призначення проявляється і в тому, що у багатьох видах економічної діяльності земля виступає, як просторова база розміщення виробничого осередку. На землі розміщуються виробничі споруди та будівлі будь-якого призначення. Тобто земельні ресурси є просторовою базою виробничої та соціальної інфраструктури.

На розвиток ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств впливають природно-кліматичні, техніко-технологічні, соціально-економічні, організаційні, управлінські та зовнішньоекономічні умови та фактори. Так, природно-кліматичні фактори у зональному розрізі (степ, лісостеп, полісся, Карпати) формують особливості потенціалу земельних ресурсів, умови збереження родючості ґрунтів, вимоги до технології виробництва продукції з огляду на сезонність.

Техніко-технологічні фактори сприяють формуванню основних засобів та матеріальних ресурсів на основі впровадження науково-технічного прогресу, використання нових інноваційних технологій, впровадження автоматизації та механізації виробничих процесів, застосуванню ресурсозберігаючих технологій, інтенсифікації землеробства та тваринництва

Соціально-економічні фактори забезпечують раціональне використання ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств з сторони покращення соціальної інфраструктури села, умов праці, формування моральних та матеріальних стимулів у виробничій діяльності працівників.

Організаційні фактори підтримують загальнокорпоративний управлінський (формальний та неформальний) механізм функціонування підприємства (потенціал організаційної структури управління).

Окрім вищевказаних напрямків організаційні фактори сприяють спеціалізації та концентрації виробництва, використанню прогресивних форм організації та оплати праці, підвищення освітнього та кваліфікаційного рівня працівників підприємства. Управлінський фактор забезпечує створення умов для функціонування та розвитку підприємства, як соціально-економічної системи, що забезпечує ефективний менеджмент.

Зовнішньоекономічні чинники, а саме ринкова кон'юнктура сприяють формуванню структури діючого ресурсного потенціалу з точки зору його форм та тривалості участі у виробництві. Таким чином, зазначені фактори та умови забезпечують цільову потребу встановлення потенціалу сільськогосподарських підприємств.

Формування ресурсного потенціалу підприємства здійснюється як процес створення можливостей успішного господарювання в рамках відповідних організаційно-правових форм. Усі елементи потенціалу об'єктивно взаємопов'язані, функціонують одночасно і спільно, оскільки закономірності розвитку можливостей підприємства не розкриваються окремо, а лише в їхньому єднанні та раціональному співвідношенні, як фактори виробництва.

Сучасні тенденції формування потенціалу аграрного підприємства побудовані на двох концепціях – індустріальній та соціальній. Перша з них є ключовим фактором виробництва, визначає техніко-технологічну базу землеробства та тваринництва, а друга – соціально-трудоий (управлінський) фактор. Окремі дослідники зазначають, що розвиток та широке поширення концепції соціально-трудоого чинника перетворюється на найважливішу тенденцію і перебуває у тісному взаємозв'язку та взаємозалежності з іншими основними напрямками загальної еволюції економічної думки: з появою та поширенням стільникових організацій, формуванням «плоских» ієрархій та «прозорих» систем управління; реінжинірингом виробничо-господарської діяльності; переходом від традиційних принципів управління до нових (партнерство, людиноцентризм, гуманізація тощо); розширенням внутрішньофірмових ринків; розвитком комп'ютерного та телекомунікаційного забезпечення процесів управління та його віртуалізації» [3].

Так, у ринковій системі господарювання пріоритетним її суб'єктом є товаровиробник-підприємець. Максимізуючи прибуток, кожен підприємець в умовах жорсткої конкурентної боротьби за покупця через нові форми реінжинірингу, інформатизації має скорочувати до мінімуму виробничі витрати (економія на витратах збільшує прибуток), а це можливе лише за умови впровадження у виробництво досягнень науки та техніки. Таким чином, формування потенціалу аграрного підприємства має поєднувати вищезазначені концепції з наданням потенціалу трудових ресурсів рушійної сили виробництва.

Список використаної літератури:

1. Варченко О. М. Складові економічного механізму сталого розвитку сільського господарства / О. М. Варченко, А. С. Даниленко // Економіка та управління АПК: Збірник наукових праць. / Білоцерк. нац. аграр. ун-т – Біла Церква, 2012.– Вип. 8 (95).– С. 5–10.
2. Жовновач Р.І. Про впорядкування факторів формування конкурентоспроможності підприємства / Р.І. Жовновач // Ефективна економіка. – 2011. – № 5.
3. Жураковська Л. А. Щодо державної підтримки розвитку сільськогосподарського дорадництва в Україні: аналітична записка. – URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1521>
4. Карпінський Б. А. Сталий розвиток економіки: узагальнена модель / Б. А. Карпінський, С. М. Божко. – Л. : Логос, 2005. – 255 с.
5. Латинін М. А. Аграрний сектор економіки України: механізм державного регулювання / М. А. Латинін. – Х. : Видавництво ХарPI НАДУ «Магістр», 2006. – 320 с.
6. Правове поле розвитку сільськогосподарської кооперації потребує змін. Міністерство аграрної політики та продовольства України : [сайт]. URL: <http://www.minagro.gov.ua/uk/node/23256>
7. Саєнко Г. В. На шляху до стійкого розвитку економіки: господарський механізм взаємодії / Г. В. Саєнко, О. О. Папаїка. – Донецьк : ДонДУЕТ ім. М. Туган-Барановського, 2005. – 928 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>